

Protokoll fra konsultasjoner

Fylkesmannen i Trøndelag
Trøndelagen fylkenålma

Vår dato: 05.08.2020 Vår ref.: 2020/656

Deres dato: Deres ref.:

Protokoll – konsultasjon. Forslag om vern av skogområder. Konsultasjon mellom Fylkesmannen og Årjel Njaarke reinbeitedistrikt. Protokoll.

Mellom Årjel Njaarke og Fylkesmannen i Trøndelag er det den 05.08.2020 avholdt konsultasjon. For Fylkesmannen møtte Eldar Ryan, og fra Årjel Njaarke møtte formann Lars Toven, Samuel Petter Anti, Arnt Ove Toven, Ivar Toven, Inger Berit Anti, Per Jonas Toven, Hans Jakob Toven.

Konsultasjonen gjelder forslag om opprettelse av følgende naturreservat: Kvernasselva (216 da), Synnes (148 da), Stovasslia - utvidelse av Mjøsund naturreservat (3010 da), Mevassvika – utvidelse av Mjøsund naturreservat (6496 da), Trollidalen (659 da), Sandtjønnhaugen (335 da), Forrotjønn (2414 da).

Distriktet består av 2 grupper, Meidal-gruppen og Tovengruppe, og herunder med 6 sidaandeler. 5 av sidaandelene var representert i møtet.

Distriktet viser til tidligere innsendt uttalelse, herunder at ILO-konvensjonen 169 art. 14, SP 27 og FN's urfolksdeklarasjon av 2007, betyr at vern ikke skal begrense de samiske rettigheter. Samiske interesser som reindrift og annen samisk naturbasert næring skal utøves fritt uten restriksjoner fra verneforskriftene. Ved eventuell motstrid skal de folkerettslige bestemmelser vedrørende urfolksretten gjelde. Reindriften kan ikke vikles seg inn i et nettverk av forskrifter.

Distriktet påpeker at punkter er ulike i ulike forskrifter.

Distriktet viser til kapittel 2.2 i reindriftnregnskapet, Rapport 6/2016 fra Landbruksdirektoratet, og anfører dette som et vedlegg til protokollen.

Distriktet er i ferd med å utarbeide distriktsplaner, men anfører også at distriktsplaner er brukt mot reindriften, f.eks i rettsprosesser.

Fylkesmannen legger til grunn at vern ikke skal være til hinder for rasjonell reindrift, og at reindrift kan foregå som tidligere. Fylkesmannen anfører at forvaltningsplan og distriktsplan vil kunne være viktige grunnlag i forvaltningen områdene.

For Fylkesmannen

Eldar Ryan

For Årjel Njaarke reinbeitedistrikt

Lars Toven, formann
Samuel Petter Anti, formann
Meidalgruppen

Samuel Petter Anti
Lars Toven

Protokoll- konsultasjon mellom Statsforvalteren og Årjel Njaarken sijte – 23.06.2022. Forslag om vern av skogområder.

Mellom Årjel Njaarke sijte og Statsforvalteren i Trøndelag er det den 23.06.2022 avholdt konsultasjon. For Statsforvalteren møtte Eldar Ryan og for Årjel Njaarke sijte møtte Samuel Petter Anti.

Verneforslaget omfatter områdene: Utvidelse av Holmdalen og Holmdalen-Langfjelldalen naturreservat, Aurstadklumpen naturreservat, Sjøenget naturreservat, utvidelse av Lødding naturreservat, tillegg til forslaget om Hølbekkdalen –(Litjhaugdalen) naturreservat. Areal og forskrifter ble gjennomgått og drøftet.

Distriktet anfører at de er presset av mange inngrep. Vern er i så måte en ivaretagelse av ressursgrunnlaget, og således i utgangspunktet positivt. På den andre siden påpeker distriktet sine retter i henhold til bl.a ILO-konvensjonen og FNs urfolksdeklarasjon. Vern skal derfor ikke begrense de samiske rettigheter, men være et vern mot kommersiell utnyttelse. Samiske interesser som reindrift og annen naturbasert næring skal utøves fritt. Distriktet er således uenig i noen de foreslåtte forskriftspunkter i § 7.

Området Holmdalen omfatter vinter og vår/tidligsommer-beiter, samt høstområder, og rein trekker gjennom området, også mer enn det som er vist i reindriftskart. Aurstadklumpen er høst/vinterområder og benyttes hyppig. Løddingområdet er vinterbeite. Rein benytter områdene mellom Skage og Kvatningen (Sjøenget), også om vinteren. Hølbekkdalen-Litjhaugdalsområdet benyttes vinter/vår.

Distriktet har jobbet ut forslag til distriktsplan, som legges fram for årsmøte.

x

benyttes vinter/vår.

Distriktet har jobbet ut forslag til distriktsplan, som legges fram for årsmøte.

E-postadresse:
sftipost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.statsforvalteren.no/tl
Org.nr. 974 764 350

Side: 2/3

Statsforvalteren legger til grunn at vern ikke skal være til hinder for rasjonell reindrift, og at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Statsforvalteren anfører at distriktsplan og forvaltningsplan vil kunne være viktige grunnlag i forvaltningen av områdene.

For Statsforvalteren

Eldar Ryan

For Åarjel Njaarke sijte
Samuel Petter Anti

2.2 Reindriftspolitiske virkemidler

Reindriften er regulert gjennom reindriftsloven av 15. juni 2007. Loven konstituerer ikke reindriftsretten, men gir en nærmere definisjon av innholdet i disse rettighetene, samt en regulering og styring av utøvelsen. Dette innebærer at reindriftens rettsstilling ikke er uttømmende regulert gjennom loven. Loven må suppleres med rettigheter ervervet gjennom sedvane, alders tids bruk m.v. I reindriftsloven legges det opp til en større grad av egenforvaltning av interne forhold i reindriftnæringen, enn hva som har vært tilfelle tidligere. Det arbeidsmessige fellesskapet siida utgjør et viktig element i bestemmelsene om intern organisering.

Formålet med reindriftsloven (§ 1) er å legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindriftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig. For å nå disse målene skal loven gi grunnlag for en hensiktsmessig organisering og forvaltning av reindriften. Reindriften skal bevares som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv i samsvar med Grunnlovens § 108 og folkerettens regler om urbefolkning og minoriteter. Loven skal videre bidra til sikring av reindriftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftens viktigste ressursgrunnlag.

Ansvar for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindriftsretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene. Utenfor det samiske reinbeiteområdet skal loven legge forholdene til rette for en økologisk og økonomisk bærekraftig utnyttning av reinbeiteressursene i de områder der reindrift foregår. Det påpekes for øvrig at det er en rekke juridiske styringsverktøy ved siden av reindriftsloven som har betydning for reindriften. Herunder nevnes plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, energiloven, fjelloven og finnmarksloven.

Historisk har man omtalt reindriftsretten som en kollektiv rett. Dette innebærer at det er samene som sådan som har ervervet en rett til å drive reindrift på de arealer hvor det fra gammelt av har vært utøvet slik bruk. Det er reindriftsamene som etnisk gruppe som er bærere av denne rettigheten, og ikke enkeltpersoner eller mindre grupperinger innenfor dette kollektivet. Den enkelte har en andel i den kollektive rett, og ikke eksklusive rettigheter som nyter særskilt vern internt. Dette utgangspunktet vil i dag måtte nyanseres. I den senere tid har det innenfor reindriftsretten skjedd en relativt stor rettsutvikling knyttet til rettigheter. Både rettspraksis, arbeidet med rammebetingelser i reindriften og arbeidet frem mot en ny lov viser klart at siidaer

4

2. Mål og virkemidler i reindriftspolitikken

kan etablere særskilte rettigheter over den grunn de disponerer. Reindriftsloven har en rekke bestemmelser som klargjør og fremhever at det skal tas hensyn til etablerte rettigheter.

Stortinget godkjente 1. juni 1993 Hovedavtalen for reindrift (St.prp. nr. 66 (1992-1993)), og ga Landbruksdepartementet (nå Landbruks- og matdepartementet) fullmakt til å forhandle med Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) om ettårige avtaler for reindriftnæringen. Reindriftsavtalen er, ved siden av reindriftsloven, det viktigste operative redskapet for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. Gjennom reindriftsavtalen bestemmes bruken av de økonomiske virkemidlene, bl.a. ut fra reindriftslovens intensjon og bestemmelser. Dette skal bidra til at utviklingen går i retning av de målene som Stortinget har fastsatt.

Det vises til kapittel 5 for nærmere omtale av reindriftsavtalen.

Ut over de nevnte virkemidlene viser Økonomisk utvalg også til gjeldende konsultasjonsavtale mellom statlige myndigheter og Sametinget. Som urfolk har samene rett til å bli konsultert i saker som angår dem. Denne retten er nedfelt i ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige saker, artikkel 6. Konvensjonen ble ratifisert av Norge den 19.06.1990. I «Avtale om prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget» er det fastsatt nærmere prosedyrer for hvordan konsultasjonene med Sametinget skal foregå. Ved kongelig resolusjon 1. juli 2005 ble det stadfestet at de avtalte prosedyrene skal gjelde for hele statsforvaltningen. Statlige myndigheter kan også ifølge denne avtalen ha en plikt til å konsultere med andre samiske interesser i tillegg til Sametinget. Dette gjelder særlig i saker som direkte berører samiske næringer, slik som reindriften, og kan bl.a. være i forbindelse med utarbeidelse av verneplaner, etablering av energiltak, samt ved leting og utvinning av mineraler innenfor reinbeiteområdene. Konsultasjoner med reindriften vil blant annet bidra til å få frem nødvendig kunnskap om hvordan slike tiltak vil virke inn på reindriften.

Protokoller fra konsultasjoner

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staathealtoje

Vår dato:

22.06.2021

Vår ref:

21/1812

Deres dato:

Deres ref:

Protokoll- konsultasjon mellom Statsforvalteren og Åarjel Njaarke sijte - 22.06.2021. Forslag om vern av skogområder.

Mellom Åarjel Njaarke sijte og Statsforvalteren er det den 22.06.2021 avholdt konsultasjon. For Statsforvalteren møtte Eldar Ryan og for Åarjel Njaarke sijte møtte distriktsleder Lars Toven.

Verneforslaget omfatter opprettelse av naturreservatene Engan/Liabogen, Migan – Korsbekken, Heivika, Fokktuva, Storhøla i Namsos kommune og utvidelse av Follidalen naturreservat ved Olatjønna i Høylandet kommune. Areal og forskrifter ble gjennomgått og drøftet.

Distriktet påpeker at vern på den ene siden kan ivareta reindriftens ressursgrunnlag mot arealinngrep, men påpeker sine retter i henhold til ILO-konvensjonen 169. art. 14, SP 27 og FNs urfolkdeklarasjon av 2007, som betyr at vern ikke skal begrense de samiske rettigheter. Samiske interesser som reindrift og annen samisk naturbasert næring skal utøves fritt uten restriksjoner fra verneforskriftene. Ved eventuell motstrid skal de folkerettslige bestemmelser vedrørende urfolksretten gjelde.

Reindriften kan ikke forholde seg til et nettverk av ulike forskrifter.

Distriktet er i ferd med å utvikle distriktsplan, men påpeker også at distriktsplan iblant har blitt brukt imot dem. Reindriftskartene er ikke fullstendige. Eksempelvis er området sør for Migan-Korsbekken et viktig vinterbeite, med helt konkrete flytteleier inn og ut av området, basert på topografi. I flytteleia ved Heivika, kan rein kan «flyte» spredt gjennom hele området, mens flytting av samlet flokk vil følge mer åpent terreng langs vegen. Uansett typeleiekjøring, til hytter eller i næring, så bør det være dokumentasjon.

Statsforvalteren legger til grunn at vern ikke skal være til hinder for rasjonell reindrift, og at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Statsforvalteren anfører at distriktsplan og forvaltningsplan vil kunne være viktige grunnlag i forvaltningen av området.

For Statsforvalteren

Eldar Ryan
Eldar Ryan

For Åarjel Njaarke sijte

Lars Toven
Lars Toven

E-postadresse:
sftipost@statsforvalteren.no Sikker
melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.statsforvalteren.no/tl
Org.nr. 974 764 350

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staathealtoje

Side: 1/3

Vår dato:
22.06.2021

Vår ref:
21/1812

Deres dato:

Deres ref:

Protokoll- konsultasjon mellom Statsforvalteren og Fosen reinbeitedistrikt/Fovsen Njaarke sijte - 24.06.2021. Forslag om vern av skogområder – Drætvik og utvidelse av Røsheia naturreservat.

Mellom Fovsen i Njaarke sijte og Statsforvalteren er det den 24.06.2021 avholdt konsultasjon. Deltakere var Eldar Ryan for Statsforvalteren, Leif Arne Jåma for Fovsen Njaarke sijte og plankonsulent Svein Bjørk, Nord-Trøndelag reinbeiteområde.

- Reinbeitedistriktet anfører at de er presset av inngrep og mister areal hvert år. Vern er derfor i utgangspunktet positivt, idet reindriftens ressursgrunnlag blir ivarettatt.
- På den andre siden må ikke vern bli til hinder for reindriften.
- Drætvik ligger i bratt terreng ned mot Trondheimsfjorden, omgitt av infrastruktur og er lite brukt som reinbeiteområde.
- Distriktet har mistet vesentlige vinterbeite i Storheia, som må betraktes som tapt, og således vil Røsheia være meget aktuelt område i framtida.
- Røsheia har gode beiteressurser, bl.a mht. til reinlav.
- Siden Røsheia ikke har blitt brukt systematisk tidligere, vil nye flytte-, drifts- og transportleier måtte etableres, og er foreløpig ikke definert i terreng og på kart.
- I en praktisk arbeidssituasjon hender det at reindriftsutøverne der og da må rydde kvist, kratt og små trær mht. framkommelighet, og ønsker at det skal være tillatt som direkte unntak.
- Bruk av drone i reindriftssammenheng bør være tillatt.
- Punkt om gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter bør være i § 4, direkte unntak.
- Prinsipielt mener reindriften at alle unntakspunkt bør være i § 4 (direkte unntak) og ikke i § 7.

Statsforvalteren anfører at vern ikke skal være til hinder for rasjonell reindrift og at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Forvaltningsplan og distriktsplan vil kunne være viktige grunnlag i forvaltningen av verneområdene.

Eldar Ryan

for Statsforvalteren

Leif Arne Jåma

for Fovsen Njaarke, sørgruppen